

ÚESA SAV na 48. ročníku Medzinárodného kongresu GLS

14.9.2026 - | SAV

Na Fakulte humanitných a spoločenských vied na Univerzite v chorvátskom Záhrebe sa v dňoch 2. až 6. septembra 2026 uskutočnil už 48. ročník výročného kongresu medzinárodnej spoločnosti Gypsy Lore Society (GLS), založenej v roku 1888 vo Veľkej Británii. Kongres sa uskutočnil ako výstup medzinárodných dohôd o spolupráci medzi Ústavom etnológie a sociálnej antropológie (ÚESA) SAV, v. v. i., Inštitútom sociálnych vied Iva Pilara (Chorvátsko) a Univerzitou Martina Luthera v Halle-Wittenbergu (Nemecko).

Ústav etnológie a sociálnej antropológie SAV bol spoluorganizátorom podujatia.

Konferenciu otvorila prezidentka spoločnosti Gypsy Lore Society, T. Zachar Podolinská. Vo svojej otváracíj reči s názvom [*„How a Tradition Is Born: From Invisibility to a Voice of One's Own – the Cult of Saint Sara”*](#) priblížila vznik svetoznámej „cigánskej púte“ vo francúzskom prímorskom mestečku Saintes-Maries-de-la-Mer, ako úspešný príbeh postupnej emancipácie rómskeho hlasu cez etablovanie vlastného kultu patrónky Rómov – svätej Sáry (Kali Sara – „Čierna Sára“) (prezentácia dostupná [tu](#), výstup projektu APVV 22-0389, RELIROMA).

Prezidentka Chorvátskeho zväzu Rómov Kali Sara – Suzana Krčmar – následne odovzdala T. Zachar Podolinskej ocenenie vo forme plakety zobrazujúcej najvýznamnejšie úspechy v emancipácii Rómov v Chorvátskej republike.

V rámci konferenčných blokov vystúpili za ÚESA SAV aj Elena Marushiakova a Veselin Popov s príspevkom s názvom [*The Romani Kris and Social Media in Postmodern Society: The Case of the Post-Soviet Space and Bulgaria*](#), Štefan Ivanco s príspevkom *Exploring the trajectories and coping strategies of Roma in securing work in the current labour market in Slovakia* (3.9.2026) a Daniel Škobla v spoluautorstve s R. Filčákom s príspevkom *When Rivers Rise: Flood Risk and the Resilience of Roma Communities in Slovakia*.

Panely v rómskom jazyku

V rámci konferencie sa organizovali aj panely v rómskom jazyku. Vo svojom príspevku Lilyana Kovacheva sprostredkovala svoju prácu na preklade textov Eleny Marushiakovej a Veselina Popova do rómštiny pre digitálnu platformu *Roma Heritage Handbook*, ktorá vznikla ako výstup projektu ÚESA SAV, v. v. i. – eHISTORY OF ROMA EMANCIPATION, 09I01-03-V08-00001, financovaného cez prostriedky schémy „EU NextGenerationEU through the Recovery and Resilience Plan for Slovakia“. Prednáška vyvolala mimoriadny záujem auditória. Účastníctvo vyjadrilo zámer používať platformu v svojej vedeckej práci a pri výučbe študentov, diskutovalo sa o možnostiach a potrebe prekladu odborných textov do rómskeho jazyka, aj o budúcom rozšírení *Roma Heritage Handbook* o nové témy a preklady aj do iných jazykov a rómskych dialektov.

Tematický panel „Roma and Christianity“ organizovali T. Zachar Podolinská a E. Marushiakova (ÚESA SAV, v. v. i.) v spolupráci s Diethardom Sawickim z univerzity Martina Luthera v Halle-Wittenbergu v Nemecku na základe dohody o medzinárodnej spolupráci. V rámci panelu za ÚESA SAV vystúpili so svojimi príspevkami riešiteľ a riešiteľky projektu: Juraj Majo ([*Minority within a Minority: How Roma Are Welcomed – or Not Welcomed – Within the Largest Protestant Body in*](#)

[*Slovakia, the Lutheran Church*](#)), Jana Belišová ([*The Body Between Ecstasy and Discipline: Embodiment, Habitus, and Performativity in Musical and Dance Expressions of Roma Christian Communities*](#)) a Tatiana Zachar Podolinská ([*The Pillars of Faith: Missionary Strategies of the Charismatic Branch of the Greek Catholic Mission among Roma in Slovakia*](#)).

Posledný deň konferencie sa účasťníctvo konferencie poklonilo pamiatke obetí rómskej genocídy v Chorvátsku v rómskom pamätnom centre Uštica.

Tohtoročný ročník stretnutia vedeckej komunity z oblasti rómskych štúdií z celého sveta ponúkal nielen širokú paletu originálnych výskumných tém. Jeho organickým a zámerným prepojením s reprezentantami vládnej a politickej sféry, so zástupcami médií a lokálnymi organizáciami zastupujúcimi záujmy rómskych a iných menšín v krajine, sa organizácia *Gypsy Lore Society* cielene snaží naplniť svoju misiu, ktorá je identická od čias jej založenia v roku 1888 – prezentovať špičkové výsledky vedy, vytvárať priestor pre interdisciplinárny a interkultúrny dialóg, prepájať vedu a žitú prax, prispievať k produkcii nového poznania a prinášať riešenia na vyrovnanie asymetrií v spoločnosti.

[Plné znenie textu](#), ktorý vznikol v rámci projektu APVV 22-0389, RELIROMA

Zdroj: Tatiana Zachar Podolinská, ÚESA SAV, v. v. i.

https://www.sav.sk?doc=services-news&lang=sk&news_no=13892&source_no=20